

Göteborgs Tekniska College Aktieföretag

Org.nr. 556570-6768

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram

efter tillsyn i Göteborgsregionens tekniska gymnasium
belägen i Göteborgs kommun

Tillsyn i Göteborgsregionens tekniska gymnasium

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Göteborgs Tekniska College Aktiebolag (556570-6768) under våren 2016. Göteborgsregionens tekniska gymnasium besöktes av Skolinspektionen mellan den 3 februari och 5 februari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets statistik framgår att genomsnittlig betygspoäng för läsåret 2014/15 är 15,0 vilket är en viss förbättring mot läsåret 2013/14 (14,4). Andelen elever läsåret 2014/15 med gymnasieexamen är 95,1 procent vilket är i nivå med tidigare läsår (2013/14). Andel elever med godkänt betyg i gymnasiegemensamma ämnen läsåret 2014/15 varierar mellan kurserna. I exempelvis kurserna Historia 1a1, Naturkunskap 1a1 och Religionskunskap 1 når inte alla elever kunskapskraven under läsåret 2014/15. Samtliga elever läser under samma läsår utökat program.

Av Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 2 våren 2015 uppger cirka 95 procent av eleverna att de helt eller delvis känner sig trygga i skolan och upplever sig trygga med personalen. Avseende studiero anger cirka 70 procent av eleverna att de har studiero på lektionerna och cirka 40 procent anger att andra elever stör ordningen i klassrummet.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-05-31
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
8. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-05-31
9. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
Ytterligare brister	Föreläggande	2016-05-31

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar inte annat än att Göteborgsregionens tekniska gymnasium bedriver en verksamhet som utifrån tillsynens bedömningsområden i huvudsak utgår från de nationella målen och är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. Elevernas kunskapsresultat är generellt högre än snittet för riket. Skolinspektionen bedömer dock att huvudmannen behöver rätta till brister inom några områden.

Skolans elevhälsa arbete behöver förstärkas så att elevhälsan på skolan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Göteborgsregionens Tekniska Gymnasium bedriver vidare utbildning i skolbyggnader som inte ligger nära varandra. Detta stämmer inte med det tillstånd som huvudmannen har erhållit och huvudmannen behöver därför rätta till denna brist.

I tillsynen uppmärksammas även brister som identifierats i tidigare tillsyn. Dels utökas samtliga elevers studieplan på ett sätt som inte är i enlighet med författningarna och dels får eleverna en ersättning som baseras på ett närvarokrav som är att betrakta som otillåten disciplinär åtgärd. Bägge bristerna har identifierats vid tidigare tillsyn och det är anmärkningsvärt att huvudmannen inte har rättat till bristerna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs Tekniska College Aktiebolag att **senast den 31 maj 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs Tekniska College Aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Elevhälsan ska används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Vid intervju med Göteborgsregionens Tekniska Gymnasiums elevhälsa närvarar kurator, värdegrundspedagog och studie- och yrkesvägledare.

Skolan har precis rekryterat ny specialpedagog som vid tillsynsbesöket inte tillträtt. I intervjun uppger kurator att elevhälsans samtliga kompetenser aldrig träffas för att ta fram åtgärder på gruppnivå i hälsofrämjande och förebyggande syfte. Skolpsykolog och skolsköterska arbetar företrädesvis utifrån individuella behov uppger kurator. Av intervjun framkommer vidare att elevhälsan vid GTG omfattar alla kompetenser, men att de företrädesvis arbetar på individnivå. Elevhälsan har, i den konstellation som träffas med viss regelbundenhet (kurator och före detta specialpedagog), identifierat stress som ett område som de behöver arbeta med och insatser för att främja ett gott arbetsklimate är enligt kurator under framarbetande, men det är inget förebyggande och hälsofrämjande arbete elevhälsan arbetar med än. I samma intervju uppger kurator att vissa insatser på gruppnivå (drogprevention och information om ätstörningar) kan ha motsatt effekt varför elevhälsan undviker sådana insatser. Vidare uppger värdegrundspedagog i samma intervju att skolan arbetar med andra insatser på gruppnivå, detta utifrån ett värdegrundsperspektiv.

Rektor uppger i intervju att elevhälsan träffas varannan vecka och då ingår specialpedagog, kurator och rektor; ibland deltar värdegrundspedagog och skolsköterska. Utbildningsledare med delegerat ansvar för elevhälsan uppger att det genomförs insatser av hälsofrämjande och förebyggande art och att dessa grundar sig i en mätning av enkäter. Skolpsykolog och skolsköterska är dock inte med och tar fram några insatser på gruppnivå enligt rektorn utan arbetar främst med individärenden. Utbildningsledare framför dock att hon får input från skolsköterskans hälsosamtal som används för att hitta utvecklingsområden. Utbildningsledare berättar att en plan för elevhälsans arbete är under framtagning, men samtliga kompetenser har inte deltagit i framarbetande av denna plan.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det i skolan genomförs olika insatser för att främja en god lärandemiljö. Dessa insatser är grundade på elevernas uppfattning i enkäter och den bild som rektor, kurator och specialpedagog har. Hälsofrämjande och förebyggande insatser på gruppnivå, grundade i den samlade elevhälsans kompetens, genomförs inte. Skolan genomför förvisso åtgärder utifrån ett värdegrundsperspektiv på gruppnivå, men har inget arbete där samtliga kompetenser får komma till tals utifrån ett skolövergripande perspektiv. Det görs ej heller några insatser utifrån samtliga kompetensers uppfattning om skolans behov utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv. Skolinspektionen bedömer därför att elevhälsan inte används främst hälsofrämjande och förebyggande och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Göteborgsregionens Tekniska Gymnasiums verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Göteborgsregionens Tekniska College AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs Tekniska College Aktiebolag inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen vid skolenheterna genomförs av den huvudman som erhållit godkännande för utbildningen vid respektive skolenhet, samt enligt de villkor som framgår av godkännandet eller särskilda beslut. (2 kap. 5 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Verksamheterna ska indelas i skolenheter som överensstämmer med författningarnas krav, det vill säga verksamheten ska bedrivas i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att ett godkännande som huvudman avser viss utbildning vid en viss skolenhet. Vidare framgår av skollagen (1 kap. 3 §) att en skolenhet är en av huvudman organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad.

Göteborgsregionens Tekniska Gymnasium bedriver utbildning i tre skilda skolbyggnader. I Torslanda finns två byggnader, en innanför vaken till Volvos lokaler och en utanför vaken. Dessa två skolbyggnader ligger cirka 500 meter från varandra. Den tredje skolbyggnaden är belägen vid Lindholmen cirka en mil därifrån. Generellt sett läser alla elever de gymnasiegemensamma ämnena i lokalerna på Lindholmen och teknik- och yrkeskurser i lokalerna i Torslanda. I intervju med lärare uppger de att skolan vid schemaläggning prioriterar att eleverna ska ha en sammanhållen dag i en av lokalerna och att det är lärarna som för att göra skoldagen sammanhållen förflyttar sig mellan lokalerna. I intervju med huvudmannen uppger VD:n att huvudmannen ser skolan som en skolenhet och driver den som en. Huvudmannen är medveten om avståndet mellan skollokalerna, men lyfter fram närheten till industrin (Torslanda) som skäl till att undervisning förläggs till lokaler inom och strax utanför Volvos område.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen har organiserat elevernas utbildning vid Göteborgsregionens Tekniska Gymnasium i skolbyggnader som inte ligger nära varandra. Skolbyggnaderna i Torslanda och Lindholmen kan därmed inte anses utgöra en skolenhet varför Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i att följa villkoren för godkännandet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Göteborgsregionens Tekniska Gymnasiums verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som följer för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Göteborgsregionens Tekniska College AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs Tekniska College Aktiebolag att **senast den 31 maj 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

- Rektorn fattar beslut om utökat program efter att ha säkerställt att eleven på ett tillfredsställande sätt kan antas genomföra såväl kurserna på den ordinarie studievägen som de frivilliga kurserna (utökat program).
- Om åtgärder vidtas för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende följs författningarna.

Författningar

Gymnasieförordningen 4 kap 23 §

Skollagen 5 kap 6-23 §§

Åtgärder

- Rektorn ska fatta beslut om utökat program efter att ha säkerställt att eleven på ett tillfredsställande sätt kan antas genomföra såväl kurserna på den ordinarie studievägen som de frivilliga kurserna (utökat program).
- Rektor ska se till att i de fall disciplinära åtgärder vidtas, följs skollagens bestämmelser.

Motivering till bedömning av brist

Beslut om utökade program

Enligt gymnasieförordningen fattar rektorn beslut om utökat program. En elev får delta frivilligt i undervisning i en eller flera kurser som ligger utanför elevens fullständiga program, om eleven på ett tillfredsställande sätt kan antas genomföra såväl kurserna på den ordinarie studievägen som de frivilliga kurserna (utökat program). Elever på yrkesprogram har rätt att utan särskilt beslut läsa kurser för grundläggande behörighet.

I intervjuer med elever, lärare och rektorn säger samtliga intervjuade att samtliga elever som söker till Göteborgs Tekniska Gymnasium vid höstterminens början i årskurs 1 ansöker om att få utökat program. Eleven ansöker då om att utöka utifrån ett av två färdiga paket med kurser om antingen 700 eller 900 poäng.

Antalet poäng och kurser beror på om eleven avser läsa en högskole- eller en yrkesinriktad utbildning. Bägge paketen leder till grundläggande behörighet till högskola och universitet, och högskoleinriktningen leder även till särskild behörighet. Rektorn säger i intervju att samtliga ansökningar beviljas och att samtliga elever har gjort denna ansökning.

I intervju med såväl lärare som elever berättar de att utökade program ingår i skolans koncept och att man som elev är medveten om att det ingår fler kurser, längre dagar och (i relation till andra skolor) längre läsår med färre lovdagar då man söker in till skolan. Elever uppger i intervju att de börjar skolan två veckor tidigare och slutar en vecka senare än elever vid andra gymnasieskolor, vilket ger dem ett sommarlov om sju veckor. Vidare berättar eleverna att de varken har påsklov eller höstlov utan enbart sportlov om fem dagar och jullov under läsåret. Eleverna uppger att det tar tid att vänja sig vid studietempot och att det i perioder är mycket prov och övningar. Rektorn och lärare säger att prövning om eleverna klarar utökningen sker kontinuerligt efter det att utökningen beviljats. Vidare uppger rektorn och lärare att om en elev har svårt att klara utökningen så reduceras kursen (från utökningen). Elever och lärare uppger vidare att eleven måste anmäla om att ta bort en utökad kurs före femte lektionen för att läraren inte ska behöva sätta ett underkänt betyg.

Utredningen visar sålunda att samtliga elever utökar sina studier utifrån ett av skolan på förhand uppgjort paket av kurser. Denna utökning är betydligt mer omfattande än vad som krävs för att nå grundläggande behörighet. Vidare framkommer i utredningen att bedömning om eleverna på ett tillfredsställande sätt kan antas genomföra kurserna görs efter det att utökningen gjorts. Rektorn gör alltså en bedömning i efterhand och inte, som författningarna kräver, innan beslutet om utökningen fattas. Vidare görs utökningen utifrån ett på förhand konstruerat paket och inte efter en individuell anpassning utifrån elevens intresse. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Huvudmannen ska därför säkerställa att utökning av elevernas kurser görs utifrån en individuell bedömning innan beslut om utökning fattas.

Disciplinära åtgärder

Av skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som följer av 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

En åtgärd enligt ovan får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

I intervjuer med elever berättar de att de känner en oro över att få frånvaro. Eleverna uppger att om de får ogiltig frånvaro kan de bli av med den ersättning som skolan, genom Volvo, ger dem. Eleverna uppger vidare att de får ersättning för att de läser utökad program och att ersättningen minskar om de tar bort kurser.

Eleverna menar att ersättningen bildar ett incitament till studier, men säger också att de läser utökad för att få en bredare utbildning. Enligt eleverna måste de läsa utökad program för att få ersättningen, som betalas månadsvis med början vårterminen i årskurs 1. Anledningen till att den inte betalas ut redan från höstterminen i årkurs 1 är, enligt eleverna, att flera elever slutar första terminen och även att elever ändrar sitt utökade program under hösten genom att avsluta vissa kurser. Av elevernas individuella studieplaner framgår att flera elever avslutar kurser kort efter det att kurserna har påbörjats.

Enligt lärare som intervjuats får eleverna ersättning från Volvo för att de läser utökad program. En anledning till denna ersättning är, enligt lärarna, att eleverna inte ska behöva ta extrajobb. Enligt lärarna kan ersättningen dras om eleverna inte sköter sig eller om de har frånvaro. En lärare uppger att ersättningen är kopplad till praktik som ligger utanför APL, men på samma arbetsplats, och att det är praktiken som ersätts (inte APL). Samtidigt menar lärarna i samma intervju att alla elever har lika långa APL/praktik-perioder men olika ersättningar. Skälet till detta är att en elev som läser normalt program om 2500 poäng inte får ersättningen, enligt lärarna. Lärarna uppger vidare att ersättningen baseras på den utökade poängen och att om en elev tar bort utökade kurser minskar ersättningen. Det finns enligt lärarna en trappa för ersättningen så att den minskar i trappsteg, efter hur många kurser/poäng eleverna reducerar, detta för att inte bli för detaljerad i ersättningsnivåerna.

Av intervjuer med representanter från elevhälsan framkommer samma bild som lärarna ger. Representanter uppger att ersättningen bildar ett incitament i form av en lön från Volvo och att denna lön är kopplad till elevernas närvaro.

Av intervjuer med huvudman och rektorn framkommer att eleverna får en ersättning som är kopplad till att eleverna läser extra kurser. Även om de inte läser alla kurser får de ändå ersättning menar rektorn och framför att de har diskuterat i styrelsen hur de ska hantera ersättningen. Det finns enligt rektorn en skiss för hur den skulle kunna reduceras, i likhet med vad lärarna ovan anger, men denna trappstegsmodell är inte i bruk. I uppföljande intervju menar rektorn att ersättningen är kopplad till den praktik som eleverna gör utanför APL. Rektorn uppger att ersättningen kan reduceras utifrån den totala närvaron och om en elev har frånvaro som ger anledning att meddela CSN så dras även ersättningen från Volvo.

Av dokument som Skolinspektionen tagit del av framkommer att det finns regler om frånvaro från APL. En regel är att vid ogiltig frånvaro från APL "kommer ersättningen att dras från första stund även om total ogiltig frånvaro understiger 10 procent". Enligt rektorn är detta ett skrivfel och menar att det ska kopplas till CSN:s gränser.

En annan regel är att om en elev missköter sin APL och/eller har hög frånvaro från APL har skolan "rätt att hålla inne ersättningen under sommarlovet". En regel som rektorn också kopplar till elevernas närvaro och CSN:s gränser.

Utredningen visar att eleverna vid GTG får en ersättning från Volvo och att denna ersättning betalas ut månadsvis. Det råder olika uppfattningar om varför eleverna får ersättning och även om rektorn uppger att ersättningen ges för den praktik som eleverna gör utanför APL är den dominerande uppfattningen på skolan att ersättningen är kopplad till de utökade kurser eleverna läser.

Oavsett vad som ligger till grund för ersättningen är det i utredningen klarlagt att storleken på ersättningen regleras utifrån elevernas närvaro och skötsamhet i skolan, vilket styrks av intervjuer med lärare och dokument. Ersättningen utgör därför, enligt Skolinspektionens bedömning, en del av utbildningen vid GTG.

Utredningen visar vidare att ovan nämnda ersättning kan dras in bland annat om elever är frånvarande från undervisningen eller missköter sig. Den indragna ersättningen utgör således en konsekvens av ett, utifrån skolans bedömning, olämpligt beteende hos eleven. Skolinspektionen bedömer därför att indragen ersättning utgör en otillåten disciplinär åtgärd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Huvudmannen och rektorn måste därmed säkerställa att endast sådana disciplinära åtgärder vidtas som regleras i skollagen.

Motivering till val av verktyg

Då Göteborgsregionens Tekniska Gymnasiums verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Göteborgsregionens Tekniska College AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser.

Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet.

För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum.

Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själva samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Beslut

2016-03-17
16 (18)
Dnr 44-2015:4296

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh
Beslutsfattare/ Utredare

Andreas Leo
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Göteborgsregionens tekniska gymnasium

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Göteborgsregionens tekniska gymnasium

Göteborgs Tekniska Gymnasium (GTG) startade sin verksamhet i Göteborg 1998. Då drevs verksamheten som en kommunal skolenhet. År 2000 bildades bolaget Göteborgs Tekniska College (GTC), med organisationsnummer 556570-6768, och tog över huvudmannskapet från Göteborgs stad. Volvo äger 51 procent av bolaget och Göteborgs stad äger resterande 49 procent. Från och med år 2000 drivs sålunda Göteborgs Tekniska Gymnasium som en fristående gymnasieskola. Huvudmannen bedriver även vuxenutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar samt kvalificerade yrkesutbildningar. Skolans verksamhet bedrivs dels i lokaler i anslutning till Volvos anläggningar i Torslanda, dels i lokaler vid Lindholmen lärcenter. Enligt skolans uppgifter är 348 elever inskrivna i skolan. Vid tillsyn bedrivs utbildning inom industritekniska programmet, men skolan har även tillstånd för ekonomiprogrammet och teknikprogrammet. Inför hösten 2016 är det planerat att bedriva utbildning även inom dessa tre nationella program. Skolan leds av en rektor tillika VD. Rektorn har delegerat uppgifter till en biträdande rektor och till en utbildningsledare.